

VAD ÄR DISKRIMINERING?

Lärrarhandledning

Diskriminering är en viktig förklaring till fattigdom och utanförskap. I det här lektionsförslaget får eleverna fördjupa sig i frågan om vad diskriminering är genom att se på en föreläsning, diskutera och undersöka olika fall.

Syftet med lektionen är att eleverna ska ges möjlighet att fördjupa sin förståelse för vad diskriminering är, dess olika former, uttryck och konsekvenser.

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

Lektionen kan genomföras enligt följande upplägg:

1. inledande samtal
2. filmad föreläsning
3. begreppsdefinitioner och diskussion
4. arbete med olika fall
5. avslutning/sammanfattning

1. Inledande samtal

Börja med att dela in klassen i grupper om fyra. Inled med att ställa frågan: Vad kommer ni att tänka på när ni hör ordet diskriminering?

Eleverna börjar med att fundera på frågan en minut för sig själva. Därefter skriver de enskilt ner allt de kommer att tänka på. De går sedan igenom sina anteckningar i gruppen och samlar vad alla kommit fram till på ett gemensamt papper, eller i ett gemensamt digitalt dokument.

Låt alla grupper presentera vad de kommit att tänka på. Gör anteckningar på tavlan, på blädderblock eller på post-it-lappar som du sätter upp.

2. Filmad föreläsning

Visa därefter filmen "Vad är diskriminering?". I filmen behandlas diskriminering, olika exempel på diskriminering samt centrala begrepp som är viktiga för att förstå diskrimineringens olika former och uttryck.

3. Begrepp och diskussion

Efter filmen arbetar eleverna med följande frågeställningar i sina grupper:

- Vad är diskriminering?
- Varför utsätts människor för diskriminering?
- Vilka är diskrimineringsgrunderna?
- Förklara begreppen direkt och indirekt diskriminering!
- På vilket sätt handlar begränsad tillgänglighet och trakasserier om diskriminering?
- På vilket sätt hänger diskriminering ihop med andra rättighetsfrågor som t ex rätten till bostad, rätten till liv och religionsfrihet?

4. Fall

Dela ut fyra fall (finns i bilagan). Gruppen delar upp dem mellan sig så att varje gruppmedlem har ett fall var. Var och en läser igenom "sitt" fall. Därefter presenterar de sitt fall för de andra medlemmarna i gruppen. Efter varje presentation diskuterar de om det är en fråga om diskriminering, varför i så fall och på vilket sätt.

När eleverna är färdiga i sina grupper är det dags att diskutera fallen i helklass.

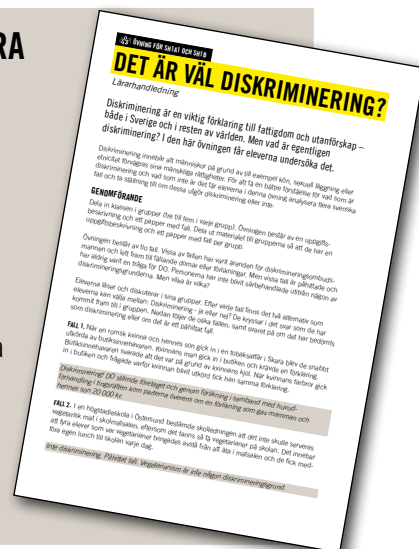
5. Avslutning/sammanfattning

Avsluta med att diskutera följande frågor i helklass:

- Varför utsätts människor för diskriminering?
- Vad blir konsekvenserna för samhället och för individen som diskrimineras?
- Vad kan vi göra för att bekämpa diskriminering?

LÅT ELEVERNA AGERA DISKRIMINERINGS- OMBUDSMAN OCH UNDERÖSKA OLIKA FALL

Ett alternativ till att arbeta med fallen i bilagan är att i denna del av lektionen istället genomföra övningen: [Det är väl diskriminering?](#)

KOPPLINGAR TILL STYRDOKUMENTEN

Läroplanen för gymnasieskolan – skolans värdegrund och uppgifter

- "Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla."
- "Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Allatendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas."

Samhällskunskap 1a1 och 1b

- "De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter."

FALL 1: PÅ POLISSTATIONEN I MINSK

Ihar Tsikhanyuk bor i Vitryssland, är hbtqi-aktivist och öppet homosexuell. Tillsammans med andra aktivister ville han bilda en människorättsorganisation. Han lämnade därför in en ansökan till myndigheterna om att få registrera organisationen Human Rights Center Lambda.

Myndigheterna avslag genast ansökan. Senare greps Ihar och fördes till polisstationen där han misshandlades och hotades. Polisen letade fram bilder i Ihars mobiltelefon där han var klädd som dragqueen och förolämpade honom. Därefter släpptes han från polisstationen.

Ihar uppsökte ett sjukhus men personalen där vägrade att dokumentera hans skador. Ihar anmälde poliserna men åklagarmyndigheten ansåg att det inte fanns tillräckliga bevis för att inleda en utredning. Ihar har överklagat men hans överklagan har avslagits och ingen av poliserna har ställts till svars.

FALL 2: VOLLEYBOLLMATCHEN I TEHERAN

Ghonchech Ghadami bor i Teheran. Hon ville gå på en volleyboll-match på Azadi Stadium. Men det fick hon inte. För i Iran är det enligt lagen förbjudet för kvinnor att gå och titta på en match där män spelar volleyboll. Ghonchech Ghadami protesterade mot förbudet, greps och fängslades.

Att gå på volleyboll är inte det enda som är förbjudet att göra för kvinnor i Iran. Det är också förbjudet att utöva idrotter som fotboll och volleyboll. Kvinnor får inte heller vistas utomhus utan slöja. Att resa utomlands utan tillstånd från en manlig släkting är förbjudet och att ha sex utanför äktenskapet är straffbart.

FALL 3: VÄLKOMMEN TILL SKOLAN?

En kvinna i Göteborg anmälde att hon var intresserad av platser på en skola för hennes båda söner. Hon pratade med en person från skolan på telefon och fick då besked att båda hennes söner kunde erbjudas plats på skolan.

När de pratade på telefon berättade kvinnan att en av hennes söner har Aspergers syndrom, vilket inte framgått tidigare. Skolans representant ville då ta reda på om pojken skulle kunna passa in i klassen och bad om att få återkomma. En vecka senare ringde skolan upp och meddelade att pojken inte skulle kunna börja på grund av att han hade speciella behov.

FALL 4: OLIKA SÄTT ATT HÄLSA

En kvinna hade sökt anställning på en tolkcentral där tolkningen i huvudsak erbjuds via telefon eller video. Hon blev kallad till anställningsintervju men företaget avbröt intervjun när det blev känt att den hon inte hälsade genom att ta i hand.

Kvinnan hälsar inte fysiskt på personer av motsatt kön, på grund av sin religiösa övertygelse. Istället hälsar hon på män genom att lägga handen på hjärtat.

